

Technické zbraně u nás a v cizině.

Použití ženijního vojska ve Španělsku.

V ruském časopise Krasnaja Zvezda uveřejnil autor Jarow studii o použití ženijních vojsk ve Španělsku, jejíž podstatné myšlenky jsou tyto:

Španělská ženijní vojska obsahují sapéry (canuderos) a jednotky pro opevnování (ingenieros). První jsou bojovými jednotkami a provádějí práce buď v prvních liniích nebo v tylé divisi a armádních sborů. Skládají se z brigádních ženijních rot a divisních nebo sborových ženijních praporů. Jednotky pro opevnování jsou k dispozici velitele armády pro práce v zápoli, pro stavbu komunikací a jiné práce. Mimo to zde nacházíme prapory motorových souprav, minové prapory a prapory pro ničení (dynamiteros).

Ženijních jednotek se v republikánské armádě neuzívá tak jako v jiných armádách. Jsou to především jednotky pracovníků, kteří nemají výzbroje. Teprve před nedávnem bylo tu zřízeno několik strážních jednotek vyzbrojených puškami.

Ženijní jednotky republikánské armády byly velmi pečlivě vycvičeny. Jejich výcvik směřuje podstatně k praxi v nočních pracích.

V činných úsecích není denní práce možná se zřetelem na moderní výzbroj a leteckou činnost nepřítele. Proto se za první linií v pásmu 5—8 km hlubokém provádějí veškeré práce v noci. Tak tomu bylo během plných 2½ měsíců po operacích u Teruelu.

Zkušenost ukázala, že bezhlučná noční práce vyžaduje zvláštních zvyklostí. Především bylo třeba vyřídit otázku denního odpočinku. Ve dne je však bojový terén a přímý tyl pod palbou nepřátelského dělostřelectva. Odpočinek v osadách blízkých frontě je nemožný. O odpočinku v zákopech nelze uvažovat, protože sapéři nejsou vyzbrojeni a musili by při nejmenším poplachu zákopy opustit, což by ostatně mělo neblahé následky pro morálku bojovníků. Proto předvidá republikánské velení za tím účelem krytá místa, terénní vlny, paseky, kde se vybudují zákopy, které chrání proti leteckým útokům. Mimo to je zařízení pozorování terénu, boje a oblohy.

Zkušenost ukázala, že je též třeba dát ženijním jednotkám v odpočinku v údce s úkolem zavést je na noční pracovní místo. Někdy se totiž stane, že vzhledem k změně situace musí jednotky pracovat na místě, které neznají. Příhodilo se, že takové jednotky zabloudily do nepřátelských postavení.

Neustálou prací v noci mohou se ženijní jednotky snadno vyčerpat. Aby se početní stavy příliš neoslabovaly, střídají se jednotky často, stejně jako pěchota v zákopech. Je proto třeba mít stále zálohy ženijních jednotek.

Naskýtá se i jiná otázka: Jak dopravit náčiní na pracovní místo na frontě. Převoz auty nebo povozy způsobuje hluk a vyvolává palbu kulometů a dělostřelectva. Republikáni používají soumarů, kteří jsou u všech brigád, divisi i sborů.

Pokud jde o výcvik sapérů, musí být velmi všestranný. Musí znát půdorys všech moderních opevnovacích prací, umět volit místo, kde mají být provedeny. Musí umět vybudovat palebné stanoviště s různým obkládáním, velitelské stanoviště, pozorovatelnu, různé kryty od nejjednoduššího až po úkryt z železového betonu. Musí znát tloušťky, jichž je třeba k účinné ochraně s různými materiály, ochranu proti všem rážím dělostřelectva.

Vzhledem k zvláštním podmínkám půdy ve Španělsku musili republikánští sapéři budovat kryty způsobem podkopovým. Minových praporů bylo tu často použito.

Ve Španělsku bylo velmi používáno drátěných překážek na železných tyčích. Takových překážek se buduje několik řad za sebou a užívá se při stavbě jich nových způsobů.

I jinou zkušenost lze čerpat ze současné války ve Španělsku. Je to nezbytnost dobře udržovat komunikace v moderní válce. Na tom závisí jak zásobování, tak i odsuny. Po cestách cirkulují neustále proudy povozů, jakmile však začne pršet nebo sněžit, je třeba velkých prací. I ve Španělsku, kde podklad silnic je tvrdý, musilo republikánské velení často použít všech jednotek sapérů k budování nebo úpravě silnic. Za operací u Teruelu stačilo stěží 18 praporů sapérů k udržování cest, a jakmile počalo sněžit, stala se situace rychle kritickou. V republikánském Španělsku byla silniční síť všeobecně v dobrém stavu, protože mnoho silnic bylo asfaltovaných. Přes to bylo třeba na udržování jich vynaložit velké úsilí. Pro automobilní dopravu musily opevňovací prapory vybudovat nové silnice, což nesmírně zaměstnalo tyto jednotky.

Všeobecně byly jednotky sapérů velmi zaměstnány. Nestačily všude zdolat dané úkoly, z čehož vyplývá nutnost vycvičit i jiné zbraně v pracích na bojišti.

Ani práce se stavbou mostů nechyběly. Za operací u Teruelu musili vládní postaviti 9 malých mostů v šířce 7—15 m.

Prapory pro ničení (dynamiteros) měly obzvláště za úkol provádět ničení na přístupových cestách útočníka (mosty, zdymadla, a j.). Tím vytvořily překážky přechodně nepřekonatelé pro útočníka. Budovaly též překážky proti tankům a prováděly ničení k usnadnění průchodu vlastních vojsk.

Rozmanitost prací, které jsou ženijnímu vojsku v moderní válce svěřovány, nutí mít silné početní stavy sapérů. Zdá se, že 10—15% celkového počtu jednotek je v dnešní době nezbytným poměrem.

Kl.

Major tel. Th. Neumann:

Telegrafní vojsko v Německu.

Hellmut Blume: Die Führungsgruppe der Wehrmacht.
Union, Stuttgart. 1937.

Autor vypráví ve své knize ústy několika spolupracovníků o důležitosti, významu a organizaci telegrafního vojska v německé armádě.*) Pro nás nejzajímavější jest její stať o telegrafním učilišti, kde se ve volném překladu praví, mimo jiné, toto:

— Každý musí být schopen kdykoliv a kdekoliv zjednat spojení s tím, koho potřebuje. To je možné jen tenkrát, panuje-li naprostá jednota v řešení a v provádění spojení.

Kdežto u jiných zbraní — na př. kanon — může sám někdy způsobit i rozhodný výkon, nedá se totéž říci o telegrafním vojsku, kde třeba nejlépe vycvičená stanice nedokáže nic, když protějščí nic neumí nebo s ní nestejně pracuje.

A právě tato naprostá závislost práce míst často ohromně od sebe vzdálených činí telegrafní vojsko tak velikou a krásnou zbraní.

Úspěch jeho práce záleží v naprosté jednotnosti ve výcviku a v součinném kamarádství všech navzájem, kdy všechny jeho složky stejně pracují a vždy a všude si vypomáhají!

*) Poznámka autora: Název „telegrafní vojsko“ zahrnuje v sobě i spojovací jednotky všech zbraní a je ho použito jako překladu německého: „Die Nachrichtentruppe“. Pro výraz „Nachrichtendienst“ jsem použil slova: „spojení“.

Nezjednané radiotelegrafní spojení se nenapraví dohady o chybách, jež se mohly v protější stanici státi, nýbrž tím, že se u vlastní stanice vše přesně a dokonale přezkouší a že se u ní úzkostlivě přesně pracuje.

Právě tak se nespravi rozstrílené drátové vedení, když jeden bude čekat, až to druhý spraví, nýbrž je kamarádskou povinností a ctí všech, aby s obou stran byly samočinně a ihned vyslány poruchové hlídky na vedení a opravily je.

Proto je nepopiratelným faktem, že „dodávání zpráv“ je vojenskou službou, kde naprostá jednota a kamarádství jsou nepostradatelné.

Tyto zásady vštěpovat vojsku v nejširších možnostech jest úkolem telegrafního učiliště!

Poněvadž se nemohou všechny spojovací jednotky v tomto učilišti cvičit, učí se tam jen jejich velitelé, učitelé nebo speciální odborníci, jako: důstojníci a důstojníci čekatelé telegrafního vojska z povolání a v záloze, velitelé spojovacích jednotek všech zbraní, úředníci a úředníci čekatelé spojovací služby, radiotel. mistři a spojovací poddůstojníci všech zbraní. Kromě toho jsou při TU. kursy pro velitele vojskových těles a oddílů všech zbraní a kursy pro důstojníky generálního štábu, aby tak všichni byli zasvěceni do důležitosti spojení.

Dále náleží tomuto učilišti zpracovat všechny služební knihy o spojení a zkoušet nové přístroje, po př. pojítka!

Aby mohl splnit všechny tak mnohostranné úkoly, má velitel TU. — kromě vlastního štábu — podřízeny ještě dvě části: školy a kursy a zkušební (instrukční) oddíl.

A. Školy a kursy slučují všechny školy a kursy po stránce výcvikové i hospodářsky. Všichni frekventanti — kromě starších důstojníků a úředníků, kteří bydlí jednotlivě v městě — jsou ubytováni ve škole. Pro ně jsou postaveny malé, obytné domky, z nichž povstaly později celé osady podle vzoru „olympijských osad“; leží stranou hlavních komunikací, ve volné přírodě, obklopeny rozlehlými lesy a sady. Každý domek je pojmenován názvem posádky některého bývalého útvaru telegrafního vojska a jest ozdoben znakem dotčeného města. Každý z nich skýtá po čas kursu nebo školy ubytování asi pro 25 osob ve světlých, účelně zařízených pokojích, se vzornými lázněmi a sprchami. Rovněž o stravování je co nejlépe postaráno. Silná vojenská strava, připravovaná v nejmodernějších kuchyních, podává se ve světlých sálech hospodářské budovy, kde jsou kromě toho ještě vedlejší místnosti, jako čítárny, herny a krásné terasy. Zde může každý najít po vysilující práci potřebné zotavení a styk s kamarády.

Poněvadž školy a kursy trvají jen velmi krátkou dobu, koná se vojenský výcvik co nejméně; přece však se klade i v této době velký důraz na tělesnou výchovu, neboť ta velmi dobře paralyzuje únavu, vzniklou seděním v učebnách. Sportovní hřiště a nářadí všech druhů jsou po zaměstnání k dispozici.

Zato převážnou částí výcviku ve školách a kursech je vlastní „dodávání zpráv“ (spojení). Vyučuje se ve čtyřech hlavních předmětech. Jsou to: 1. přístroje k dodávání zpráv, 2. dopravní řády, 3. hospodaření a jeho ošetřování se spojovacím materiálem a 4. taktika spojení.

Velitel škol a kursů má k ruce učitelský sbor, složený z výborně vycvičených a za učitele se hodicích důstojníků, úředníků, inženýrů a poddůstojníků, z nichž pro každý ze čtyř uvedených předmětů jest určen jeden hlavní (vedoucí) učitel. Ten přednáší v nejdůležitějších školách a kursech svůj předmět sám!

Je také odpověden za jednotnost vyučování tohoto předmětu i ve školách a kursech ostatních.

Školní budovy určené k vyučování s vysokými, světlými a moderně zařízenými učebnami, cvičnými sály a dílnami (laboratořemi), jsou vybaveny tak dokonale a co možná vzorně.

Praktická cvičení se konají na rozlehlých nádvořích kasáren. Pro větší cvičení, jichž se zúčastní též školní (instrukční) a zkušební oddíl, výborně se hodí takticky vhodně a rozmanitě členěná krajina, přiléhající na západě ke kasárnám.

Při vyučování se postupuje podle těchto zásad:

a) Mezi přístroji k dodávání zpráv (dělí se podle využitých fyzikálních vlastností na optické, akustické a elektrické), zaujímají elektrické přístroje přední místo. Dělí se na „drátové“ a „bezdrátové“ a mají pro každý tento obor svého vedoucího učitele a vlastní školní budovu.

Poněvadž při nácviku práce na přístrojích způsobují fyzikální základy, zvláště u elektriny, největší obtíže, je vypracována a připravena u školy řada praktických pokusů s jednoduchými vysvětleními (rozborů), které nestačí snad požadavkům matematiky a fyzikálně vyškoleným (vzdělaným), ale k vysvětlení a pochopení činnosti přístrojů, jich obsluhy a přezkoušení jest jich nevyhnutelně potřebí.

Zásadně se hledí vystačit s tím, že se probírá co nejméně theorie, ale příští učitel musí i tu ovládat aspoň tak, aby mohl odpovídat na otázky nebo dotazy všech četných amatérů, techniků a mechaniků, jichž bude jistě mít dosti u svých jednotek, a aby mohl též posouditi ve válce ukořistěné cizí přístroje a dovedl jich používat.

Hlavní váha se klade na praktickou obsluhu přístrojů, jakož i na rychlé hledání poruch a odstraňování jich, což se stalo — pohled do moderních radiotel. přístrojů nám to potvrdí — hlavně pro obsluhujícího vojáka nepostradatelným.

b) Dopravní řády upravují způsob zjednávání spojení a způsob provozu (dodávání zpráv). Toto odvětví spojovací služby se musí drilem nacvičiti; nejmenší opominutí neb úchyłka od předpisu může uskutečnění spojení znemožniti anebo poskytnouti nepříteli více užítu než vlastní trupě. V tomto předmětu se též učí „telegrafní mluvě“ — Morseovým značkám — a metodám, jak se jim lze rychle a snadno naučit.

c) Hospodaření se spojovacím materiálem a jeho ošetřování zahrnuje v sobě péči o výměnu, porizování a opravu pojítek a přístrojů. Vyučování a praktické práce v dílnách jsou doplňovány modely a ukázkami zařízení a továren.

d) V taktice spojení se probírá rozčlenění, síla, vybavení a taktické použití telegrafního vojska a spojovacích jednotek. Při neustálém zdůrazňování všeobecných taktických zásad se probírá taktika spojení v učebnách na plánech, v rozpravách při cvičeních v terénu, kterých se zúčastní též školní a zkušební (instrukční) oddíl TU. Obzvláštní důraz se klade na udělení jasných rozkazů a na přípravu spojovacích cvičení.

Těmto čtyřem předmětům se vyučuje v každé škole a v každém kurse podle vlastní učebné osnovy a podle vlastního účelu výcviku. Na př. u úředníků se klade velká váha na ovládání a znalost přístrojů a hospodaření se spojovacím materiálem, zdůrazňuje se u starších důstojníků „taktika spojení“ a cvičení praktická s tel. (spoj.) jednotkami v terénu.

B. Školní a zkušební oddíl se skládá ze štábu s jezdeckým trubačským sborem a ze čtyř rot. Telefonní, radiotelegrafní, stavební tel. a naslouchací školní a zkušební roty.

Síla, výzbroj a složení těchto jednotek jsou voleny tak, že se z celého oddílu dá postavit pro cvičení divisní nebo sborová telegrafní jednotka, jakož i nejdůležitější spojovací jednotky zbraní.

Druhým úkolem tohoto oddílu je přezkušovat nové přístroje (pojítka) co do jakosti a užitelnosti v poli.

Školní a zkušební oddíl se skládá z důstojníků obzvláště zkušených. Poněvadž musí být neustále použitelný, necvičí nováčky, nýbrž dostává mužstvo od telegrafních (spojovacích) jednotek vždy na dobu jednoho roku. Vzhledem k svým mnohostranným úkolům je tento oddíl vybaven potřebnými zařízeními, jako učebnami, zkušebními síněmi, dílnami a cvičišti.

Každá rota je samostatně ubytována v t. zv. „dvorcích“ (Bauernhof). Toto pojmenování pochází odtud, že čtyři dvouposchodové budovy každé rotý leží vždy kolem malého nádvoří a tvoří tak uzavřený celek. V největší budově jsou učebny, v nichž se vyučuje a předvádějí pokusy, písařny roty a byt pro jednoho důstojníka a jednoho vrchního strážmistra. Jedna budova slouží úschově a úpravě dopravních prostředků a nářadí. Zbývající dvě budovy jsou obytné budovy mužstva; svými světlými, účelně položenými a zařízeními místnostmi a čistými umývárnamí a sprchami činí obyvatelům službu radostnou a pobízejí je k mimořádným výkonům v jejich rozmanitém a poučném vojenském povolání.

Společné velitelství TU, jemuž jsou školy a kursy i školní a zkušební oddíl podřízeny, pečuje o jednotnou a vzájemnou spolupráci všech těchto složek.

Zvláště pak pečuje o zpracování předpisů pro spojení v armádě.

TU. je přímo podřízeno inspektoru telegrafního vojska při říšském ministerstvu války a tím je zaručeno, že je stále informováno o všech novinkách a změnách ve spojení i v taktice.

Všechny předpoklady jsou splněny tak, aby TU. mohlo plnit svůj důležitý a vznešený úkol. Duch radostné práce a smysl pro nejvěrnější plnění povinností ručí pak za to, že telegrafní vojsko — symbolicky znázorněné umělecky řešeným šestimetrovým bronzovým mečem, z jehož rukojeti srší blesky, připevněným nad všemi školami a kursy — zůstane věčně vynikající předností naší armády a tím zajištěním naší říše atd.!

Naprostá jednotnost ve výcviku, součinné kamarádství, účelnost a důkladnost organizace (počínaje prvním a nejdůležitějším střediskem — telegrafním učilištěm —), zásadní využívání důstojníků a instruktorů telegrafního vojska podle jejich zvláštních schopností, jednoduchost a účelnost učebních osnov, jednotnost při vyučování na všech školách a kursech, zaručená součinnost nejvyššího střediska výcviku TU. s vlastními jednotkami i s ostatními zbraněmi (zpracování předpisů pro spojení v armádě, informovanost o novinkách a změnách ve spojení i v taktice, přezkušování nových přístrojů a pojítek), příkladný smysl vyšších míst pro cenu a důležitost telegrafního vojska a spojovacích jednotek, na př. vybavení TU. po stránce materiální a hospodářské a zdravotní, vlastní inspektorát telegrafního vojska), a všeobecně vysoký kurs a hodnota telegrafního vojska v armádě, jsou „věci dobré na cestách německé armády, vedoucích k dosažení vytčeného cíle při budování spojení“.

Z cizích revuí.

Hj:

Mostové převážecí prostředky bývalého rakouského spolkového ženijního vojska.

Ve „Wehr und Waffen“, květen 1938, píše polní maršálek v zál. ing. Josef Dick a převážecích prostředcích rakouského spolkového vojska, což dokládá jednak vyobrazeními nejnovější mostové soupravy rakouské vz. 1936 i svými návrhy.

Po všeobecném úvodě, jak provádět moderní násilný přechod, popisuje převážecí prostředky, jež dělí na: A. lehkou skupinu, B. střední skupinu, C. těžkou skupinu.